

CSONGRÁDI UJSÁG

Politikai, társadalmi és közgazdasági lap. Megjelenik csütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kossuth Lajos-tér 9. szám.
Postatakarékpénztári csekk száma: 15710.

Szerkesztő:
FORGÓ FERENC

ELŐFIZETÉSI ÁR HAVONTA: helyben 50 f.,
vidékre 70 f. Hirdetések milliméter soronként 5 f.,
szövegek közötti reklámhír és nyilttér sora 20 f.
— Állandó hirdetőinknek árengedmény. —

A százesztendőcs cégtablák

jelentőségéről beszélt a minap a miniszterelnök, azokról a régi és tiszteletreméltó multra visszatekintő kereskedelmi és ipari cégekről, amelyek oly értékes tagjai voltak a magyar ipar és kereskedelmi társadalomnak s amelyek az idők folyamán mindinkább kezdenek eltűnni, hogy helyükbe új, ismeretlen nevek lépjenek. Ezeknek a százesztendőcs és még öregebb cégtabláknak az eltűnése pedig igen nagy kárt és veszteséget jelent az ország és a társadalom szempontjából, mert ezek a cégek tisztas hagyományokkal és régi multjukkal a megbízhatóságot, a nyugateurópai értelemben vett szoliditás szellemét jelentették a magyar üzleti életben s emellett oly nagy rétegét alkották a magyar középosztálynak, mely hivatásánál és anyagi erejénél fogva minden társadalomban olyannyira fontos független egzisztenciák számát szaporította. Ezeket a régi cégtablákat részben a gazdasági válság hulláma sodorta el, azonban sajnos ennek a folyamatnak a kifejlődéséhez egy különleges magyar baj, a magyar nemzeti társadalomnak egy speciális betegsége is nagymértékben hozzájárult és épen ez a beteges tünet az, amelyet a miniszterelnök multkor beszédében oly helyesen kifogásolt. Számos esetben ugyanis ezek az értékes, régi cégek azért tűntek el az üzleti életből, mert a család, mely évtizedeken, sőt évszázadokon keresztül a kereskedői, vagy ipari hivatás keretében emelkedett a vagyonság és a közbecsülés polcára, ezen a magaslaton már nem tartotta magához méltónak a régi hivatás folytatását és a legujabb nemzedék tagjai az ösök foglalkozását elhagyva, oly hivatásokat választottak maguknak, melyekből — elég helytelenül — a társadalmi ranglétrán való további emelkedés lehetőségeit remélték.

A magyar életnek valóságos beteges tünete az, hogy nálunk általában mindenki többnek, előkelőbbnek, vagyonosabbnak akar látszani, mint azt tényleges társadalmi helyzete, foglalkozása, vagyona, műveltsége, vagy származása indokolta tenné. Általánosságban elterjedt betegség ez nálunk, melynek sajnos tünetei abban nyilvánulnak meg, hogy kevesebben becsülik meg a maguk helyét a társadalomban, de annál többen választanak olyan életformákat: a ruházatkodásban, az életmódban, a viselkedésben, amely valódi helyzetüknek nem mindenben felel meg, de látszat szerint egy magasabb társadalmi osztályba sorozza őket.

Mindenképpen kívánatos lenne tehát, ha a magyar társadalom megszívlelné a miniszterelnök jóindulatu és indokolt bírálatát, mert ezeknek a beteges tüneteknek az érvényesülése különösen az üzleti életben, az iparosok és kereskedők világában súlyos károkat okozhat az egész nemzet szempontjából. A nyugati népek hatalmukat és gazdaságukat elsősorban és legfőképpen azoknak a családoknak köszönhetik, amelyek hosszú évszázadok óta ugyanazt a kereskedői, vagy ipari hivatást üzik s amelyek egykoron — még a középkorban — a Hanza-városok alapjait vetették meg és még ma is megrendíthetetlen erősségei és tényezői a német üzleti életnek. Az angol nép azért tudta elsőnek magáhozragadni a világ tengereinek uralmát, a világkereskedelem irányítását, azért tudta magának megszerezni és a maga számára kiaknázni a legértékesebb gyarmati területeket, mert módfelett megbecsülte és

igen magasra értékelte az ipari és kereskedői hivatást. Az angol kereskedőházak élén ma is a Szigetország arisztokráciájának legelőkelőbb tagjai állanak, az angol lordok és grófok irányítják Anglia üzleti életét és egyiknek sem jut eszébe, hogy ezt a hivatást, mely országának gazdagságát és világhatalmát megteremtette, szégyelje, vagy magához méltatlannak tartsa.

Ilyen kereskedőkre és iparosokra van szüksége Magyarországnak is. Ennek a nemzetnek elsőrendű érdeke, hogy minél több

régi és patinás cégtabla hirdesse a magyar üzleti élet szoliditását, becsületességét és megbízhatóságát. Ezeket a cégtablákon a legjobb üzleti reklám az alapítás évszáma, mely azt mutatja, hogy a tulajdonos, vagy annak családja már hosszú évek, évtizedek óta foglalkozik saját szakmájával. A multhoz és a hagyományokhoz ragaszkodó cégeknek minél nagyobb sokasága a magyar életben is meg fogja teremteni az ipari és kereskedői hivatás számára azt a megbecsülést, mely e hivatásokat a társadalmi értékelés szempontjából arra a magaslatra emeli, amelyet kivételes jelentőségüknel fogva feltétlenül megérdemelnek.

A polgármester névünnepe

Piroska János dr. polgármester tegnap tartotta névünnepét, amely alkalomból meleg ünneplésben volt része.

Szerdán délelőtt 11 órakor a városházi tisztviselők jelentek meg teljes létszámban a polgármester hivatali helyiségében. A tisztviselők nevében *Rásonyi Papp Pál* dr. városi főügyész beszélt és tolmácsolta a tisztviselők szívből jövő jókívánatait. Utalt arra, hogy a polgármester — jóllehet nem a tisztviselői iskolából, hanem az élet iskolájából került a város élére — a lefolyt rövid idő alatt a harmonikus munka légkörét teremtette meg a városházán és a további alkotó munkához a tisztviselők tehetségük és tudásuk legjavát ajánlják fel a polgármesternek.

Beszédje végén a városi főügyész átnyújtotta a tisztviselők, ajándékát, egy asztali írókészletet.

Piroska János dr. polgármester meghatottan válaszolt az üdvözlésre. Kiemelte azt, amit legutóbb is hangsúlyozott, hogy a tisztviselőkkel a szeretet jegyében kíván a város érdekében dolgozni. Az ünneplést elhárította magától, mert — mint mondotta — csak kötelességét teljesíti, a kötelességteljesítésért pedig nem jár ünneplés.

A tisztviselők ajándékát is köszöni és

legkedvesebb emléktárgyai között fogja őrizni, de kijelenti, hogy ezt csak az első alkalom ünnepélyességének hatása alatt teszi és a mai nehéz időkben ilyen a tisztviselőktől ezentul nem vár el. Beszélt ezután a polgármester a régebbi idők egyik hibájáról, amelynek eltűnését az ő hivatalbalépése óta örömmel látta s ez az egymás ellen áskálódó hírek terjesztése. Örömmel látja ennek a rossz szokásnak eltűnését s biztosítékot nyújt arra vonatkozóan, hogy ha a jövőben ilyesmi ismét felütné valahol a városházán a fejét, ezt a hibát csirájában el fogja folytatni. Egymás szeretete, kölcsönös megbecsülése kell hogy uralkodjék ezen a helyen, mert a közeért csak ebben a szellemben lehet eredményesen dolgozni — mondotta a polgármester, aki ezután hangoztatta, hogy a tisztviselők érdekeinek a viszonyok javulásával szószólója lesz. Végezetül együttesen kívánt az egész tisztviselői karnak boldog újévet a polgármester, akit a tisztviselők lelkesen megéljeneztek.

A tegnapi nap folyamán jóbarátainak és tisztelőinek hosszú sora kereste fel a polgármestert lakásán, hogy jókívánásaiknak kifejezést adjanak.

A leventék karácsonya

Bensőséges, szép ünnepség keretében ülték meg a csongrádi leventék vasárnap délelőtt a szeretet ünnepét. Az elemi iskola egyik termét zsufolásig megtöltő közönség soraiban a város közönségének minden rétege képviselte magát, kifejezésre juttatván ezáltal azt a megérdemelt, meleg érdeklődést, amellyel a város közönsége leventéink munkáját, életét kíséri. Ez az érdeklődés biztató jel a jövőre, hogy leventéink sikeres munkája, amelyet a páratlanul lelkes és hozzáértő vezetés mellett nap-nap után láthatunk, feloldja még a híres csongrádi közönyt is és ez az intézmény beférkőzik a közönség legszélesebb rétegeinek szeretetébe is.

A karácsonyi ünnepségen az első beszédet *Szedlacsek István* apátplébános mondotta, aki lendületes, meggyőző szavakkal hívta fel a levente-iffjuság figyelmét azokra a feladatokra, amelyek reá várnak és hangsúlyozottan rámutatott arra, hogy az igazi hazaszeretetnek alapja a mély, meggyőződéssel vallásosság és a kettő között nemhogy ellentét nincs, hanem a kettő szorosan összetartozik.

A mély hatást keltő szavak után *Piroska János* dr. polgármester, a testnevelési bizottság elnöke intézett lelkesedéstől áthatott beszédet az iffjusághoz, amelyben küzdelemre, kitartásra, a haza áldozatos szeretésére buzdította az új generációt, amelynek feladata lesz majd a boldogabb magyar jövő kivívása.

A polgármester beszéde látható hatást gyakorolt a jelenvolt közönségre és a leventékre, akik között ezután szétosztották azokat az adományokat, amelyek a legkiválóbb és leginkább rászoruló leventék jutalmazására összegyűltek.

Az ünnepség végén *Kiss Ernő* őrnagy, a kirendeltség vezetője közvetlen szavakkal mondott köszönetet a szónokoknak és a megjelenteknek, kiemelve, hogy nélkülözhetetlennek tartja az elhangzott gondolatokat a gyakorlatba átvinni, megvalósítani és erre a saját és leventéi nevében ígéretet tesz.

A felemelő ünnepség a Himnusz hangjaival ért véget.

Kormányrendelet a védett birtokok felügyelet alá helyezéséről

A gazdarendelet tudvalevőleg a védett birtokokat közfelügyelet alá helyezi. Ezt a felügyeletet szabályozza az a vasárnap megjelent kormányrendelet, amelynek főbb intézkedései a következők:

A kormány a közfelügyeletet a helyi bizottságok útján gyakorolja, amelyeket és tagjait a pénzügyminiszter, illetve az igazságügyminiszter nevezi ki. Nem lehet a bizottságnak tagja olyan, akinek ingatlan a védett birtoknak van kimondva. A bizottság tagjai a főispánnak tesznek esküt.

Ugyanez a közfelügyeleti hatóság gyakorolja a magánhitelezői felügyeletet és minden védett birtok felügyeletét is, amely nem haladja meg a száz holdat. A védett birtoknak a magánhitelezői felügyeletét külön kell kérelmezni az illetékes járásbírósnál.

A rendelet szerint a gazdaadósok, akik igénybevételek az a kedvezményt, hogy csak annyi kamatot fizetnek összes hitelezőiknek, mint amennyi a negyvenszeres eladósodásnak felel meg, a nem közvetlenül a hitelezőknek teljesítendő fizetéseket postataka-

rékpenztári számlára kötelesek befizetni.

A rendelet teljesíti azt a számos oldalról megnyilvánult kívánságot, hogy a védett birtok tulajdonosát is megvédi a perköltségek szaporítása ellen. Nem lehet ugyanis a védett birtok tulajdonosát perköltségben elmarasztalni, ha az első tárgyaláson elismeri a hitelező követelését és kimutatja, hogy az előírt fizetési kötelezettségeket teljesítette.

Minden gazdaadóst közelről érint a rendeletnek az az intézkedése, amely kimondja, hogy ameddig a védett birtok feljegyzése a telekkönyvben benn áll, nem lehet az adós ellen végrehajtási lépést vezetni még akkor sem, ha elmulasztja a rendeletben meghatározott fizetéseket teljesítését. A hitelező a szolgáltatások elmulasztásán alapuló jogait csak úgy érvényesítheti, ha a telekkönyvi hatóság a védett birtok feljegyzését törli. Ha a bíróság még nem intézte el jogerősen a birtok védetté nyilvánítását január elsejéig, úgy 1934. első napjától kezdve a gazdaadósnak mindaddig teljesítenie kell az előírt fizetéseket, amíg a birtoknak védetté nyilvánítását a bíróság ki nem mondja.

Ezer koronás hadikölcsön után is lehet segítséget kérni

Az általános szükségre tekintettel, mivel a hadikölcsöntulajdonosok közül a legtöbben hazafias áldozatkészségük folytán is bajbakerültek, a minisztertanács legutóbb lényegesen kibővítette a segélyezésnek kereteit. Az új rend lényegével azonban még ma sincs teljesen tisztában a nagyközönség. Éppen ezért, mivel különben is sokan fordulnak hozzánk tájékoztatásért az érdekeltek közül, itt ezen a helyen adjuk meg általánosságban a felvilágosítást.

Eddig csak 5000 korona felüli hadikölcsön összegek után lehetett segélyt igényelni, az új rendelkezés azonban az összeget 1000 koronáig terjeszti ki. Ha tehát valakinek 1000 korona értékű hadikölcsönköveténye van, vagy annál több, de akként, hogy az 5000 koronát nem éri el, mégis kérelmezheti a

segélyt a következő módzatok mellett. Ha két és ötezer között van hadikölcsöne, akkor, ha munkaképtelen, vagy sok gyermeke van, föltétlenül számíthat segélyre. Kétezer koronán alul ezer koronás határig szintén kérelmezhető a segély, de csak abban az esetben, ha az illető család olyan szegény, hogy inségsegélyre szorul. A segélyek első feltétele természetesen az, hogy mennyi az illető családfőnek jövedelme. Ha ezeröttszáz pengő az évi kereset, vagy férj és feleségnek a közös keresménye nem haladja meg az évi 2200 pengőt, akkor az igényjogosultság fennáll.

A keresmény összege lehet nagyobb is 2000 pengőnél, de csak abban az esetben, ha az illető házaspár ellátásában gyermekei vannak, mert a rendelet minden gyermeknél évi 300 pengő többletet engedélyez. Ujítás

Óslakosok-e az oláhok Erdélyben?

(Folytatás.)

4. A magyarság kényszeríti az oláhokat nemzeti kulturájuk kiépítésére

A mezőség lakossága a termékeny fennsíkon, dombvidéken és a folyók völgyében szinmagyar volt egészen a Barcaságig. II. Rákóczi György uralkodása alatt, a szerencsétlen kimenetelű lengyel hadjárat előtt, 48 ezer portát irtak itt össze, mégpedig szinmagyart. A porta pedig nem családot, hanem egész nemzetséget (hadat) jelentett. Csak a hegyek oldalain és tetején pásztorokó nép volt oláh.

Mikor Blandrata György hatása alatt János Zsigmond és magyar népe unitáriussá lett, a fejedelem kulturprogrammot dolgozott ki az oláhok részére, hogy ennek alapján őket unitáriusokká tegye.

Báthory István erdélyi fejedelem, majd lengyel király katolizálni kívánta nemcsak Erdélyt, hanem a régi Kunországot és a Magyar Alföldet is. Evégből nemcsak a római katekizmust fordította le magyar nyelvre, hanem két katolikus főiskolát is létesített. Kolozsvárt és Nagyváradon. Sajnos a kolozsvári katolikus főiskola jezsuita tanárait a kolozsvári protestánsok, a fejedelemnek Lengyelországba való távozása után, hamarosan elűzték. Nem lehetett kineveltetni a papságot és intelligenciát, amelyik a hajdani Etelköz, illetve Kunország turáni eredetű népét menthette volna a magyarság, a katholicizmus s ezzel a nyugatkultúra számára.

Az oláhok részére a második kultur programot Bethlen Gábor erdélyi fejedelem dolgozta vagy dolgoztatta ki, ugyancsak

azzal a céllal, hogy őket a protestantizmusnak megnyerje. E kulturprogramok végrehajtója I. Rákóczi György volt, ki a Bibliát és liturgikus könyveket oláh nyelvre fordította s egyben kényszerítette az oláhokat, hogy az ósláv nyelv helyett a saját nyelvüket használják a vallásos istentisztelet nyelvül. Rákóczi György rendeletét Apaffy Mihály erdélyi fejedelem is megújította. Az oláhok nem szívesen tértek át istentiszteletnél, a saját anyanyelvük használatára. (Mennyivel másképpen csinálta ezt II. Frigyes Vilmos Branderburg és Poroszország uralkodója, aki 1717. év Poroszország szláv jobbágyait — itt is csak a nemesség volt német — ráfogta a német nyelvű Biblia olvasására.)

II. Rákóczi György lengyel hadjárata — mindnyájan tudjuk — szerencsétlenül végződött. Az egész sereg Kemény János fővezérrel az élén tatár rabságba került. A szultán Erdélyre bocsájtotta a krimi tatárokat. Ezek a Mezőség egész magyarságát legyilkolták vagy rabszolga szjira írták.

A lakatlan falvakba a hegytetőről le szálltak az oláh pásztorok. Mária Terézia uralkodása alatt a Mezőségen már csak 32 ezer porta volt, az is jobbára oláh.

De, hogy az oláhok között is az eloláhosodott magyar volt a hangadó, onnan gyantitjuk, hogy a görögkeletiek nevében, Pataki nevezetű vezető ember vitte a tárgyalást 1698-an Kolonich Lipót esztergomi érsekkel, az unió érdekében. A görögkeleti vallású oláhokat és szerbeket Kossuth Lajos is sokkal liberálisabban kezelte, mint a rómkath. magyarokat. Az 1848-iki korszakalkotók törvények előkészítése alatt ugyanis, a róm. kath. autonómiára vonatkozó 26 pontot — tekintettel az idő rövidségére, nem tárgyalta, ellenben a gör. keletiek e nemű kérelmének, dacára, hogy az 46 pontos volt, helytadott.

KELTETŐGÉPRE van szüksége?

Már most rendelje meg, jóságáért felelősséget vállalok és vevőimet a keltetésre készséggel betanítom

Palásti József Gőzhajó-u. 12.

és nagyfoku könnyítés a rendeletben az is, hogy nem kell külön kérvényt szerkeszteni és felküldeni a belügyminisztériumba, hanem elegendő az, ha az igényjogosult megjelenik a városi előljárásnál és az ott rendelkezésre álló nyomtatványban adja elő kívánóságát, amelyet azután hatósági véleménnyel ellátva, hivatalból terjesztenek fel a belügyminisztériumba.

Az iparosok karácsonyi segélye

Az Iparos Nőegylet az idei karácsony alkalmával az elszegényedett iparosok és hozzátartozóik felszegélyezése céljából társadalmi mozgalmat indított, amely alsótakáchi Farkas Béla dr. főispán adományával együtt lehetővé tette azt, hogy 47 szegénysorsu iparos családot karácsonyi segélyben részesíthessenek.

Kiosztásra került 45 kg. liszt, 46 kg. bab, 48 kg. burgonya, 22 kg. hus, 18 kg. kenyér, 8 teljes gyermeköltöny, 10 pár harisnya, 2 pár cipő és 132 pengő készpénz. Az Iparos Nőegylet áldásos tevékenységét városunk szociális gondjainak legalább pillanatnyi enyhítésére a város közönségének nagy szimpátiája és a segélyezettek hálás köszönete kíséri.

Minden csongrádi család asztalán ott van csütörtökön és vasárnap a Csongrádi Ujság!

Az 1867. után kezdődő úgynevezett szabadelvű irányzat, mindenképen kedvében járt az oláhságnak. Topánfalvának (Moldvány Gergely szerint a mőcök főfészke) hamarabb volt állami iskolája, mint az Alföld tanya-világának. Trefort Ágoston 15 évig volt kultuszminiszter e jelszó mellett: „A magyar faj nem kulturképes.” Iskolákat építetett mindenkinek, csak a magyarnak nem. Trefort elhibázott kulturpolitikáját a világháboru előtt csak Wlassich Gyula és gróf Apponyi Albert iparkodtak a magyarság előnyére javítani, rendbe csak Klebelsberg Kunó hozta. A Magyar Társadalomtudományi Szemle egyik világháboru előtti számából tudjuk, hogy több mint 1300 oláh nyelvű iskola tanítóját, — hol csak heti 2 órában tanították a magyar nyelvet — fizette a magyar állam.

E sorok írója 24 évvel ezelőtt, egy kérvényen dolgozott, hogy a kiskundorozsmai kistemplomi tanjai központnál róm. kath. lelkesítő állás szerveztessék. E memorandum előkészítésénél folytatott tanulmányról tünt ki, hogy az állam 200—300 lelket számláló oláh gör. gath. és gör. keleti hitű községeknek biztosította a papi kongruát. Ugyanakkor a váci róm. kath. egyházmegye területén 6000, a kalocsaiban 4000, az egri egyházmegyében 3500 léleknek volt papja.

Rákosi Viktor elnömúlt harangját, melynek főhőse Simándi Pál, megdöbbenve fogadta a magyarság. Rákosi Viktor csak egyetlen falu eloláhosodására mutatott rá. Azt hiszem Beksics Gusztáv publicistának mutatta ki, hogy még Tisza Kálmán 15 éves miniszterelnöksége alatt is 300 erdélyi magyar protestáns falu oláhosodott el, mert nem volt magyar tanítója és papja. Ez pedig a kiegyezés után és kálvinista miniszterelnök idejében történt. A szabadság hazájának az Amerikai Egyesült Államokat tartják. Szere-

Csongrádi piaci árak.

1933. december 26.

Tiszta buza* 1 mm.	6.80
Rozs*	3.40
Árpa	5.30
Zab	5.80
Köles	5.—
Bab	9.—
Kukorica	5.50
Csov. kukor. 1	4.50
*Boletta 3 P.	

Félbarna kenyér kgr.	—20
Rozskenyér	—18
Nullásliszt	—30
Főzölszt	—27
Kenyérliszt	—24
Rozsliszt	—20
Hizott lud	0.80
Hizott kacsá	0.70
Tyuk	0.70
Csirke	„0.60—6
Pulyka kgr. 0.60—0.70	
Tojás darabja	0.08
Marhahus	0.90
Juhhus	1.—
Sertésus	1.20
Olvasztott zsir	1.40
Háj	1.30
Szalonna	1.20

Az OTI leszállított természetbeni szolgáltatások pénzbeli egyenértékét

Az OTI igazgatóság munkaviszonyból származó és munkabérnek minősülő természetben adott szolgáltatások pénzbeli egyenértékét két leszállította.

Ennek következtében Csongrádon az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a munkaóra adott természetbeni látását (mely reggelit, edet, vacsorát, hálóhelyfűtést, világítást és mozfoglalja magában) az eddig 44 pengő helyett 38 pengő a községekben pedig eddigi 40 pengő helyett 30 pengő értékben kell figyelembe venni.

Megváltozott továbbá más természetbeni szolgáltatás (buza, rozs, liszt, ruha, cipő stb.) értéke is.

Az igazgatósági határozat értelmében a szentesi község deltség az 1933. november 9-ét megelőző időben lementett alkalmazottaknál ugyanúgy megállapított pénzbeli egyenértékét csak a veszi figyelembe, ha a munkaadó, vagy munkavállaló kéri. A munkaadó deke tehát, hogy mi természetbeni szolgáltatásokat élvező alkalmazott napibérosztályát felülváltja s amennyiben a pénzbeli egyenérték napibérosztály változást eredményez annak keresztülvezetéséről a kirendeltségtől.

MOZAIK

szőnyeg 40 fillérére kapható méterenként. A SZILBER-FÉL KÖNYVKERESKEDÉS

Csongrádi piaci árak.

1933. december 26.	
buza* 1 mm.	6.80 P
1 "	3.40 "
1 "	5.30 "
1 "	5.80 "
1 "	5.— "
1 "	9.— "
ca 1 "	5.50 "
kukor. 1 "	4.50 "
letta 3 P.	
ma kenyér kgr.	—20 P
enyér "	—18 "
liszt "	—30 "
szt "	—27 "
rliszt "	—24 "
szt "	—20 "
lud "	0.80 "
kacsa "	0.70 "
" "	0.70 "
" "	0.60—65 "
a kgr. 0.60—0.70 "	
darabja "	0.08 "
hus "	0.90 "
s "	1.— "
hus "	1.20 "
zott zsir "	1.40 "
" "	1.30 "
ana "	1.20 "

OTI leszállította a gazdasági életben a pénzügyi szolgáltatások pénzbeli egyenértékét

OTI igazgatósága a gazdasági viszonyból származó munkabérnek minősülő gazdasági életben adott szolgáltatások pénzbeli egyenértékét leszállította. Ennek következtében Csongrádon az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a munkabéradott természetbeni elvétel (mely reggelit, ebédvacsorát, hálóhelyet, vízvilágítást és mosást is magában) az eddigi 38 pengő helyett 38 pengő, a közszolgálatokban pedig az eddigi 40 pengő helyett 34 pengő értékben kell figyelembe venni.

Elváltott továbbá sok természetbeni szolgáltatás (buza, rozs, liszt, fa, cipő stb.) értéke is.

A gazdasági határozat értelmében a szentesi kirendelés az 1933. november 1-én megkezdett időben bejelentett alkalmazottaknál az eddigi megállapított pénzbeli egyenérték napibérré változást eredményez, melynek keresztülvizetését kéri a rendeltségtől.

MOZAIK

A szilber-féle nyvkereskedésben.

Princesz fűzők, félfűzők, harisnyatartók és gyógyfűzők, valamint melltartók Csongrádon csak

Fleischmann Kálmáné
fűző szalonjában, Uri-utca 13
készülnek.

Javitásokat és átalakításokat is vállal.

Női finom fehérneműek szintén mérték után

Nagy választék anyagokban!!!

Jutányos árak! Jutányos árak!

HIREK

A Csongrádi Ujság 1934. évi napitárát vasárnap kézbesítik ki lapkihordóink. Kérjük azokat az előfizetőket, akik előfizetési díjakkal hátralékban vannak, szíveskedjenek azokat rendezni, mert újévi ajándékunkat csak ez esetben van módunkban kikézbesíteni.

Kinevezés. Farkas Béla dr. főispán Szabó Károly dr.-t Csongrád vármegye tb. aljegyzőjévé nevezte ki.

Szombaton, december 30-án lesz a városi közgyűlés. Piroksa János dr. az előzetesen 29-re tervezett városi közgyűlést, amelynek tárgysorozatát legutóbbi számunkban ismertettük, szombaton, december 30-án, délelőtt 10 órára hívta össze. A közölt tárgysorozat egyébként utólag még két kisebb jelentőségű ponttal bővült.

A Katolikus Nőszövetség szilveszteri táncestje. E hó 31-én, Szilveszter estjén 9 órai kezdettel a Csongrádi Katolikus Nőszövetség szilveszteri táncestet rendez. Belépődíj személyenként 1.50, táncosjegy 1 P. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és a szegények felsegélyezésére fordítják.

tettel kérjük, a szabadság szent nevében törtenhetett volna-e ilyesmi az Egyesült Államokban, vagy bárhol másutt. Engedtek volna-e ilyesmit a franciák — a szabadság zászlóvivője — a francia haza területén megtörténni? 1919. nyár utóján Kolozsváron országos gazdaggyűlés volt. E gyűlés főelőadójaként Bethlen István gróf szerepelt. Gróf Bethlen István mutatta ott ki, hogy a Tribuna Bank segítségével 10 év leforgása alatt az oláhok 200 ezer hold magyar földet sajátítottak ki, még pedig a magyar impérium alatt.

Ha a szabadságot valamely nép komolyan vette és tisztelte, az a magyar volt. Ezzel ástuk meg sirunkat. Az idegent és jövevényt egyik nép sem becsüli jobban a magyarnál. Ne tanítson tehát bennünket se Benes, se Titulescu, se más a szabadságtiszteletre. Csak annyit kérünk a magyarság részére egyházi, kulturális és gazdasági téren, amennyit mi adtunk!

Oláhország, illetve Romániában egyik egyetemi tanár kimutatta, hogy Kissenev magyar alapítású város, Kissjenő volt. Rögtön nyugalomba küldték. Pedig Jassi—Jászváros, Szücsava—Szücsfalva, Dnyeszter Fehérvár s még vagy 300 község turáni eredetű. Hát még egy sereg Madarasku—Madarasi, Madgearu—Magyar, Lukacsiu—Lukács, Popiu—Pap, Góga—Vajda stb. Kimondhatjuk tehát, hogy ha az oláhokból kiverhetnénk a turáni vért, csak az oláhigány maradna meg.

Az oláhokat a magyarok tették emberré, a magyarok kényyszerítették, hogy nemzeti kulturát teremtsenek. A tótokkal hosszú időn át békességben éltünk. Mégis a tótokra mondtuk: Adj a tótnak szállást kiver a házból. Az oláhok vért, emberjogot és kulturát adtunk, mégis ők akarnak felfalni. (Keve)

A Csongrádi Öregdiákok Bajtársi Szövetsége december 30-án délután 5 órakor a Ker. Kaszinóban lévő helyiségében rendes közgyűlést tart, amelyen tisztújítás és több fontos pont kerül sorra. A vezérség pontos megjelenést kér a tagoktól.

Farkast láttak a Tiszán. Hosszu évek után a farkas a Tiszán. Arrajárók hozták a hírt, hogy a vashidtól felfelé a Tisza jegén két farkast láttak kószálni. Messziről látták az ordásokat, amelyek nyugodtan járkáltak a jegén. A rendkívüli eseményről tudomást szerzett egy vadász is, több társával szánkóra kapott és sebesiramban kivágtattak a Tiszára, hátha sikerül még a Csongrádon ritka vadállatokat elejteni. Mire kiértek azonban, a farkasoknak már nyomuk veszett. Bizonyos, hogy a rendkívüli hideg és az éhség űzte le a farkasokat az Alföldre. A befagyott folyó hátán húzódtak le dél felé kócsok keresve. A tiszai füzesekben eltűntek.

Az államsorsjegyek húzása már december 29-én lesz. A sorsjegyek kaphatók a Szilber-könyvkereskedésben. — Egész sorsjegy ára 3 P, félsorsjegy 1.50 P.

Szilveszter-est az Ipartestületben. Az Iparos Nőgyűlés e hó 31-én este 8 órai kezdettel, változatos műsorral Szilveszter-estét tart az Ipartestület székházában. Belépődíj nincs, a műsor ára 50 fillér.

UJÉVI NÉVJEGYEKET
GYORSAN ÉS OLCSON KÉSZIT

A SZILBER-KÖNYVNYOMDA

A cserkészek karácsonya. A helybeli reál gimnázium 553 sz. szt. Imre cserkészcsapata vasárnap tartotta szokásos karácsonyi ünnepélyét Czikovszki János parancsnok és Lejer Gyula csapattiszt jelenlétében. A bensőséges, családi ünnepélyt Czikovszki János hittanár nyitotta meg szép beszéddel, majd uzsonna következett, amely alatt karácsonyi énekek és vidám cserkész-nóták sem hiányoztak. Utána a fiúk ajándékozták meg egymást. Derű, vidámság, móka nem hiányzott a délután egész folyamán. Imával jókívánságokkal, a szebb magyar jövőbe vetett hit újraélesztésével ért véget a nehezen felejtethető 1933. évi karácsonyi cserkész-ünnepély.

A gazdaadósvédelmi rendelet előírja, hogy a birtokok védetté nyilvánításának feltétele a folyó évi adó befizetése. Ezért a városi adóhivatal figyelmezteti az érdekelt gazdákat, hogy folyó évi adótartozásukat dec. 31-ig okvetlen fizessék be a városnál, mert ellenkező esetben birtokaikat nem fogják védetté nyilvánítani, illetve a kir. kincstár kérelme alapján a védettséget megszüntetik. Igyekezzen tehát mindenki adótartozását szombatig rendezni annál is inkább, mert az ideai adóhátralék után csak 6 százalékos kamatot számítanak.

A csendőrség többé nem lövi le a kóbor ebeket. Egy tavaly kiadott földmivélsügyi miniszteri rendelet kötelezte a községi vagy városi mezőőröket, továbbá a rendőröket, csendőröket és pénzügyőröket, hogy a községek és városok külső határában felügyelet nélkül járó kóbor kutyákat lelőjék. A földmivélsügyi miniszter most a belügyminiszterrel egyetértően rendeletet adott ki, amellyel a fenti rendelkezés teljesítése alól a csendőröket felmenti. Hangsúlyozza azonban a rendelet, hogy a községi és városi mezőőröknek, erdőőröknek és pénzügyőröknek továbbra is le kell löniök a kóbor ebeket.

Boldog újéve lesz, ha 3 pengőért vásárol Allamsorsjegyet, mellyel 40.000 pengőt is nyerhet. Mindezen gondjától szabadul és elmondhatja, jól kezdődött az új esztendő.

Egyfázisú forgalmiadó a vegyiparban. Január 1-én életbelép a 158.000/1933. sz. P. M. rendelet, melynek értelmében minden borbély, hölgyfodrász, fényképész és kozmetikus, azok is, akik eddig mint segédnélküliek fel voltak mentve a forg. adófizetés alól, január 15-ig kötelesek bejelenteni a központi forgalmi adóhivatalnak, hogy a vegyipar által előállított anyagkészletük a 200 P értéket nem éri el. A bejelentés egyszerű levelezőlapon is eszközölhető. Azok, akik a bejelentést elmulasztják, kötelesek továbbra is forgalmiadót fizetni.

A m. kir. rendőrség csongrádi rendőrkapitánysága.

2/1933. köz. szám.

Tárgy: A korcsolyázás szabályozása tárgyában kiadott rendőrhatalósági rendelet megújítása.

Rendelet

A 39820/1921. B. M. sz. rendelet 38. §-ába biztosított jogkörömben a közrend és életbiztonság megőrzése érdekében a következőket rendelem:

1. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és e rendelet alapján 100 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető az,

a) aki a hatóságilag engedélyezett korcsolya pályákon kívül Csongrád m. város területén bárhol található álló vagy folyóvizek jegén korcsolyáz, azon bármilyen sportot üz, vagy akár csak ott tartózkodik,

b) aki engedély nélkül korcsolya pályát létesít.

2. §. E rendelet első szakaszába ütköző kihágások felett elsőfokon a m. kir. rendőrség csongrádi kapitányságának vezetője, vagy helyette a belügyminiszter által rendőri büntetőbíráskodással megbízott tisztviselő, másodfokon a m. kir. rendőrség vidéki főkapitánya, harmadfokon pedig a belügyminiszter bíráskodik.

3. §. Ez a rendelet a kihirdetést követő 24 óra elteltével lép életbe és kifejezett megújítás nélkül 1934. évi december 31-ig érvényes.

Csongrád, 1933. december 20.

Melléthei Barna Gábor sk.
m. kir. rendőrtanácsos.

Építkezési anyagok legjobb beszerzési forrása

Az építkezni szándékozó közönséget értesítjük, hogy gyártelepünkön **falitégla, járda-tégla, ^{20/20-as, 30/30-as} és 6 sarku padozat-tégla, kémény- és oszlop-tégla, sima- és idom nyersfalazat-tégla, kut-tégla, kemence-tégla, továbbá hornyolt és hódfarku tetőcserép** bármely mennyiségben a **legolcsóbb** gyári áron kapható. Mielőtt szükségletét beszerezné, győződjön meg személyesen gyártmányaink igen jó minőségéről, azok méreteiről és árainkról.

Telefon: 43.

Mátray Építőanyaggyár Csongrád

Kormányrendelet a védett birtokok felügyelet alá helyezéséről

A gazdarendelelet tudvalevőleg a védett birtokokat közfelügyelet alá helyezi. Ezt a felügyeletet szabályozza az a vasárnap megjelent kormányrendelet, amelynek főbb intézkedései a következők:

A kormány a közfelügyeletet a helyi bizottságok útján gyakorolja, amelyeket a telekkönyvi hatóságok székhelyén alakítanak és tagjait a pénzügyminiszter, illetve az igazságügyminiszter nevezi ki. Nem lehet a bizottságnak tagja olyan, akinek ingatlana védett birtoknak van kimondva. A bizottság tagjai a főispánnak tesznek esküt.

Ugyanez a közfelügyeleti hatóság gyakorolja a magánhitelezői felügyeletet és minden védett birtok felügyeletét is, amely nem haladja meg a száz holdat. A védett birtoknak a magánhitelezői felügyeletét külön kell kérelmezni az illetékes járásbírósnál.

A rendelet szerint a gazdaadósok, akik igénybevételek azt a kedvezményt, hogy csak annyi kamatot fizetnek összes hitelezőiknek, mint amennyi a negyvenszeres eladósodásnak felel meg, a nem közvetlenül a hitelezőknek teljesítendő fizetéseket postataka-

rékpenztári számlára kötelesek befizetni.

A rendelet teljesíti azt a számos oldalról megnyilvánult kívánságot, hogy a védett birtok tulajdonosát is megvédi a perköltségek szaporítása ellen. Nem lehet ugyanis a védett birtok tulajdonosát perköltségben elmarasztalni, ha az első tárgyaláson elismeri a hitelező követelését és kimutatja, hogy az előírt fizetési kötelezettségeket teljesítette.

Minden gazdaadóst közelről érint a rendeletnek az az intézkedése, amely kimondja, hogy ameddig a védett birtok feljegyzése a telekkönyvből benn áll, nem lehet az adós ellen végrehajtási lépést vezetni még akkor sem, ha elmulasztja a rendeletben meghatározott fizetések teljesítését. A hitelező a szolgáltatások elmulasztásán alapuló jogait csak úgy érvényesítheti, ha a telekkönyvi hatóság a védett birtok feljegyzését törli. Ha a bíróság még nem intézte el jogerősen a birtok védetté nyilvánítását január elsejéig, ugy 1934. első napjától kezdve a gazdaadósnak mindaddig teljesítenie kell az előírt fizetéseket, amíg a birtoknak védetté nyilvánítását a bíróság ki nem mondja.

Ezer koronás hadikölcsön után is lehet segítséget kérni

Az általános szükségre tekintettel, mivel a hadikölcsöntulajdonosok közül a legtöbben hazafias áldozatkészségük folytán is bajbakerültek, a minisztertanács legutóbb lényegesen kibővítette a segélyezésnek kereteit. Az új rend lényegével azonban még ma sincs teljesen tisztában a nagyközönség. Éppen ezért, mivel különben is sokan fordulnak hozzánk tájékoztatásért az érdekeltek közül, itt ezen a helyen adjuk meg általánosságban a felvilágosítást.

Eddig csak 5000 korona felüli hadikölcsön összegek után lehetett segélyt igényelni, az új rendelkezés azonban az összeget 1000 koronáig terjeszti ki. Ha tehát valakinek 1000 korona értékű hadikölcsönkötvénye van, vagy annál több, de akként, hogy az 5000 koronát nem éri el, mégis kérelmezheti a

segélyt a következő módzatok mellett. Ha két és ötezer között van hadikölcsöne, akkor, ha munkaképtelen, vagy sok gyermeke van, föltétlenül számíthat segélyre. Kétezer koronán alul ezer koronás határig szintén kérelmezhető a segély, de csak abban az esetben, ha az illető család olyan szegény, hogy inségsegélyre szorul. A segélyek első feltétele természetesen az, hogy mennyi az illető családfőnek jövedelme. Ha ezerötz száz pengő az évi kereset, vagy férj és feleségnek a közös keresménye nem haladja meg az évi 2200 pengőt, akkor az igényjogosultság fennáll.

A keresmény összege lehet nagyobb is 2000 pengőnél, de csak abban az esetben, ha az illető házaspár ellátásában gyermekei vannak, mert a rendelet minden gyermeknél évi 300 pengő többletet engedélyez. Ujítás

Őslakosok-e az oláhok Erdélyben?

(Folytatás.)

4. A magyarság kényszeríti az oláhokat nemzeti kulturájuk kiépítésére

A mezőség lakossága a termékeny fennsíkon, dombvidéken és a folyók völgyében színmagyar volt egészen a Barcaságig. II. Rákóczi György uralkodása alatt, a szerencsétlen kimenetelű lengyel hadjárat előtt, 48 ezer portát irtak itt össze, mégpedig színmagyart. A porta pedig nem családot, hanem egész nemzetséget (hadat) jelentett. Csak a hegyek oldalain és tetején pásztorkodó nép volt oláh.

Mikor Blandrata György hatása alatt János Zsigmond és magyar népe unitáriussá lett, a fejedelem kulturaprogramot dolgozott ki az oláhok részére, hogy ennek alapján őket unitáriusokká tegye.

Báthory István erdélyi fejedelem, majd lengyel király katolizálni kívánta nemcsak Erdélyt, hanem a régi Kunországot és a Magyar Alföldet is. Evégből nemcsak a római katekizmust fordította le magyar nyelvre, hanem két katolikus főiskolát is létesített. Kolozsvárt és Nagyváradon. Sajnos a kolozsvári katolikus főiskola jezsuita tanárait a kolozsvári protestánsok, a fejedelemnek Lengyelországba való távozása után, hamarosan elűzték. Nem lehetett kineveltetni a papságot és intelligenciát, amelyik a hajdani Etelköz, illetve Kunország turáni eredetű népet menthette volna a magyarság, a katolicizmus s ezzel a nyugatkultúra számára.

Az oláhok részére a második kulturaprogramot Bethlen Gábor erdélyi fejedelem dolgozta vagy dolgoztatta ki, ugyancsak

azzal a céllal, hogy őket a protestantizmusnak megnyerje. E kulturaprogramok végrehajtója I. Rákóczi György volt, ki a Bibliát és liturgikus könyveket oláh nyelvre fordította s egyben kényszerítette az oláhokat, hogy az ősláv nyelv helyett a saját nyelvüket használják a vallásos istentisztelet nyelvéül. Rákóczi György rendeletét Apaffy Mihály erdélyi fejedelem is megújította. Az oláhok nem szívesen tértek át istentiszteletnél, a saját anyanyelvük használatára. (Mennyivel másképpen csinálta ezt II. Frigyes Vilmos Branderburg és Poroszország uralkodója, aki 1717. év Poroszország szláv jobbágyait — itt is csak a nemesség volt német — ráfogta a német nyelvű Biblia olvasására.)

II. Rákóczi György lengyel hadjárata — mindnyájan tudjuk — szerencsétlenül végződött. Az egész sereg Kemény János fővezérrel az élen tatár rabságba került. A szultán Erdélyre bocsájtotta a krimi tatárokat. Ezek a Mezőség egész magyarságát legyilkolták vagy rabszolga szíjra fűzték.

A lakatlan falvakba a hegytetőről leszálltak az oláh pásztorok. Mária Terézia uralkodása alatt a Mezőségen már csak 32 ezer porta volt, az is jobbára oláh.

De, hogy az oláhok között is az eloláhosodott magyar volt a hangadó, onnan gyanítjuk, hogy a görögkeletiek nevében, Pataki nevezetű vezető ember vitte a tárgyalást 1698-an Kolonich Lipót esztergomi érsekkel, az unió érdekében. A görögkeleti vallású oláhokat és szerbket Kossuth Lajos is sokkal liberálisabban kezelte, mint a róm-kath. magyarokat. Az 1848-iki korszakalkotók törvények előkészítése alatt ugyanis, a róm-kath. autonómiaira vonatkozó 26 pontot — tekintettel az idő rövidségére, nem tárgyalta, ellenben a gör. keletiek e nemű kérelmének, dacára, hogy az 46 pontos volt, helytadott.

KELTETŐGÉPRE van szüksége?

Már most rendelje meg,
jóságáért felelősséget vállalok
és vevőimet a keltetésre
készséggel betanítom

Palásti József Gőzhajó-u. 12.

és nagyfokú könnyítés a rendeletben az is, hogy nem kell külön kérvényt szerkeszteni és felküldeni a belügyminisztériumba, hanem elegendő az, ha az igényjogosult megjelenik a városi előljárósnál és az ott rendelkezésre álló nyomtatványban adja elő kívánságát, amelyet azután hatósági véleménnyel ellátva, hivatalból terjesztenek fel a belügyminisztériumba.

Az iparosok karácsonyi segélye

Az Iparos Nőegylet az idei karácsonyi alkalmával az elszegényedett iparosok és hozzátartozóik felszegélyezése céljából társadalmi mozgalmat indított, amely alsótakáchi Farkas Béla dr. főispán adományával együtt lehetővé tette azt, hogy 47 szegénysorsu iparos családot karácsonyi segélyben részesíthessenek.

Kiosztásra került 45 kg. liszt, 46 kg. bab, 48 kg. burgonya, 22 kg. hus, 18 kg. kenyér, 8 teljes gyermeköltöny, 10 pár harisnya, 2 pár cipő és 132 pengő készpénz. Az Iparos Nőegylet áldásos tevékenységét városunk szociális gondjainak legalább pillanatnyi enyhítésére a város közönségének meleg szimpátiája és a segélyezettek hálás köszönete kíséri.

Minden csongrádi család asztalán ott van csütörtökön és vasárnap a Csongrádi Ujság!

Az 1867. után kezdődő ugynevezett szabadelvű irányzat, mindenképen kedvében járt az oláhságnak. Topánfalvának (Moldvány Gergely szerint a mőcök főfészke) hamarabb volt állami iskolája, mint az Alföld tanyavilágának. Trefort Ágoston 15 évig volt kultuszminiszter e jelszó mellett: „A magyar faj nem kulturképes.” Iskolákat épített mindenkinek, csak a magyarnak nem. Trefort elhibázott kulturpolitikáját a világháború előtt csak Wlassich Gyula és gróf Apponyi Albert iparkodtak a magyarság előnyére javítani, rendbe csak Klebelsberg Kunó hozta. A Magyar Társadalomtudományi Szemle egyik világháború előtti számából tudjuk, hogy több mint 1300 oláh nyelvű iskola tanítóját, — hol csak heti 2 órában tanították a magyar nyelvet — fizette a magyar állam.

E sorok írója 24 évvel ezelőtt, egy kérvényen dolgozott, hogy a kiskundorozsmai kistemplomi tanyai központnál róm. kath. lelkészi állás szerveztessék. E memorandum előkészítésénél folytatott tanulmányánál tünt ki, hogy az állam 200—300 lelket számláló oláh gör. gath. és gör. keleti hitű községeknek biztosította a papi kongruát. Ugyanakkor a váci róm. kath. egyházmegye területén 6000, a kalocsai 4000, az egeri egyházmegyében 3500 léleknek volt papja.

Rákosi Viktor elnémetelt harangját, melynek főhőse Simándi Pál, megdőbvenve fogadta a magyarság. Rákosi Viktor csak egyetlen falu eloláhosodására mutatott rá. Azt hiszem Beksics Gusztáv publicistának mutatta ki, hogy még Tisza Kálmán 15 éves miniszterelnöksége alatt is 300 erdélyi magyar protestáns falu oláhosodott el, mert nem volt magyar tanítója és papja. Ez pedig a ki-egyezés után és kalvinista miniszterelnök idejében történt. A szabadság hazájának az Amerikai Egyesült Államokat tartják. Szere-

Csongrádi piaci árak.

1933. december 26.

Tiszta buza* 1 mm.	6.80
Rozs*	3.40
Árpa	5.30
Zab	5.80
Köles	5.—
Bab	9.—
Kukorica	5.50
Csov. kukor. 1	4.50
*Boletta 3 P.	

Félbarna kenyér kgr.	—20
Rozskenyér	—18
Nullásliszt	—30
Főzőliszt	—27
Kenyérliszt	—24
Rozsliszt	—20
Hizott lud	0.80
Hizott kacsa	0.70
Tyuk	0.70
Csirke	0.60—0.65
Pulyka kgr.	0.60—0.70
Tojás darabja	0.08
Marhahus	0.90
Juhus	1.—
Sertéshus	1.20
Olvasztott zsir	1.40
Háj	1.30
Szalonna	1.20

Az OTI leszállította természetbeni szolgál- tatások pénzbeli egyenértékét

Az OTI igazgatósága munkaviszonyból származó és munkabérek minőségében természetben adott szolgáltatások pénzbeli egyenértékét leszállította.

Ennek következtében Csongrádon az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a háza adott természetbeni látását (mely reggelit, etető, vacsorát, hálóhelyfűtést, világítást és mosógépet foglalja magában) az eddigi 44 pengő helyett 38 pengőre csökkentették. A községekben pedig eddigi 40 pengő helyett 30 pengő értékben kell figyelembe venni.

Megváltozott továbbá a természetbeni szolgáltatás (buza, rozs, liszt, ruha, cipő stb.) értéke is.

Az igazgatóság határozatában a szentesi kirendeltség az 1933. november 9-ét megelőző időben bejelentett alkalmazottaknál a természetbeni szolgáltatások pénzbeli egyenértékét csak akkor veszi figyelembe, ha az alkalmazott munkaadó, vagy munkaadó kéri. A munkaadó köteles tehát, hogy természetbeni szolgáltatásokat élvező alkalmazottak napibérosztályát feldőlve gálja s amennyiben az egyenérték napibérosztály változást eredményez annak kérésztűvezetését a kirendeltségtől.

MOZAIK

szőnyeg 40 fillérért
kapható méterenként
A SZILBER-FÉLE
KÖNYVKERESKEDÉS

Mint egy évtized óta minden évben, úgy az idén is **ingyen kapja** meg **ujévkor** a Csongrádi Ujság minden előfizetője a **»Csongrádi Ujság« kalendáriumát**

A most belépő új előfizetők, — a régi előfizetőkhez hasonlóan — **ujévkor ingyen kapják** az 1934. évi képes naptárunkat.

Előfizetőknek havonta ingyen apróhirdetés! Havi előfizetési díj 50 fillér!

— Adatok a jövő évi naptár-ból. Az 1934. év első napjával kezdődik az év első hete is, azaz Újév napja hétfőre esik. A folyó év vasárnapra eső Szilveszter napjával együtt tehát kettős ünneppel köszönt be az 1934. év. Jövőre meglehetősen sok ünnep esik szombat, illetve hétfőre, kétnapos weekendet tekintve, bizonyos, hogy — ha a viszonyok is megjavulnak, — nagy látogatottságnak fognak örüdeni a filléres vonatok. A hétfővel kezdődő első héten csak négy munkanap lesz, mert már az első szombaton is ünnep lesz: Vízkereszt napja, Szent István napja is hétfőre, Kisboldogasszony napja szombatra, Szepőlőten fogantatás napja szombatra esik és így az év folyamán — persze a husvét, pünkösdi és karácsonyi kettős ünnepeken kívül, — összesen 5 ünnepel megtoldott vasárnap lesz. Husvét április 1 és 2-án, pünkösdi május 20 és 21-én lesz. A farsang január 7-től, február 13-ig, tehát 38 napig tart. A jövő évben egyébként egyetlen egyházi ünnep sem esik vasárnapra.

Szilber ujságját a Csongrádi Ujság-ot olvassa. * * * Ára csak 6 fillér.

A m. kir. rendőrség csongrádi rendőrkapitánysága.

263—1/1933. köz. szám.

Tárgy: Nyilvános étkezőhelyiségek nyitási idejének szabályozása tárgyában kiadott rendőrhatalósági rendeletek megújítása.

Rendelet.

A 39820/1921. B. M. sz. rendelet 38. §-ába biztosított jogkörömben a közrend és közbiztonság érdekében a következőket rendelem:

1. §. Csongrád m. város területén a nyilvános étkezőhelyiségek (vendéglő, korcsma, italmérő, elárusítóhely, kávéház, nyitási idejét reggeli 5 órában állapítom meg.

2. §. E rendelkezés a 9600/1922. B. M. sz. rend. értelmében nem vonatkozik a vasúti vendéglőre, ha nyitvatartását az utazó közönség érdekei kívánják.

3. §. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és e rendelet alapján 100 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető az, aki az 1—2. §-ban foglalt rendelkezéseket megszegi.

4. §. E rendelet 1—2. §-ba ütköző kihágások felett *1. fok*on a m. kir. rendőrség csongrádi kapitányságnak vezetője, vagy helyette a belügyminiszter által rb. bíraskodással megbízott tisztviselő, *másodfok*on a m. kir. rendőrség vidéki főkapitánya, *harmadfok*on pedig a Belügyminiszter bírásodik.

5. §. Ez a rendelet a kihirdetést követő 24 óra elteltével lép életbe és kifejezett megújítás nélkül 1934. évi december hó 31-ig érvényes.

Csongrád, 1933. december 20.

Melléthei Barna Gábor sk.
m. kir. rendőrtanácsos

Dec. 28. csütörtök.

6.45 Torna. Utána. Odeon—Parlophon grammofoonlemezek. — 10 Felolvasás. Közben: Polydor—Brunswick grammofoonlemezek. 12.05 Endre Béla szólókvartettje. — 1.30 Allástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 4 Móra László ifjúsági előadása. — 5 A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádió-előadássorozata. — 5.30 Biró Sári zongorázik. 6 Angol nyelvoktatás. — 6.30 Hoór-Tempis Erzsébet énekel, zongorán kíséri Galánffy Lajos. — 7 Lendvai István elbeszélése. — 7.30 A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. A II. felv. után: Hírek. A III. felv. után: Ügetőversenyeredmények. Az előadás után: Időjárásjelentés. Majd: Mándits-jazz a Pátria-kávéházból, Szántó Gyula ének-számaival.

Dec. 29. péntek.

6.45 Torna. Utána: Kristály grammofoonlemezek. — 10 Felolvasás. Közben: Polydor—Brunswick grammofoonlemezek. — 12.05 Zala Lili zongorázik, Haják Albert klarinétos, zongorán kíséri Polgár Tibor. 1.30 Aradi Rácz Berci és cigányzenekara. 3.30 A rádió diákképzője. — 4 Lukács Sarolta előadása. — 5 Rubinyi Mózes előadása. — 5.30 Mándits-szalonzene. — 6.10 Gyorsírásanfolyam. — 6.40 Korozmay Dénes hegedül, zongorán kíséri Polgár Tibor. 7.10 A rádió külügyi negyedórja. — 7.25 His Master's Voice grammofoonlemezek. — 8.10 Párbeszéd Huzella Tivadar dr. és Lambrecht Kálmán dr. között. — 8.50 Operett-részletek. — 10.35 Pertis Jenő és cigányzenekara a budai Kis Royal-étteremből.

URÁNIA

HANGOS MOZI

Szombaton, dec. 30-án este 1/2 9 órakor és vasárnap, dec. 31-én d. u. 1/2 5, 1/2 7 és 1/2 9 órakor

éjjel 1/2 11 órakor szilveszteri előadás.
MAGYAR HANGOS HIRADÓ
PARAMOUNT HIRADÓ
Bimbó a felhőkben. Rajzfilm.

A kölyök és én

(Apának érzem magam)

Énekes vigjáték 9 felvonásban.

Rendezte: Norman Tanrog.

Zeneszerző: Ralph Rainger és Leo Rubin.

Dec. 30. szombat.

6.45 Torna. Utána: Polydor—Brunswick grammofoonlemezek. — 10 Felolvasás. Közben: Polydor—Brunswick grammofoonlemezek. — 12.05 Kacsóh Magda és Gál József énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 1.30 Budapesti Hangverseny Zenekar. — 4 Harsányi Gizi előadása. — 5 Körmöczy Emil dr. előadása. — 5.20 Durium grammofoonlemezek — 6 Mit üzen a rádió. — 6.40 A Budapesti Református Egyház Ének-kara. — 7.30 Bodor Aladár elbeszélése. — 8 Hangjátékelőadás a Studióból. — 9.30 Hírek. — 9.50 Rácz Béla és cigányzenekara a Baross-kávéházból Lipóczky József ének-számaival. — 10.45 A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar.

Apróhirdetések

Ebben a rovatban 10 szóig 20 fillérért közlünk hirdetéseket. Cim nélkül közölt hirdetésekről ingyen adunk felvilágosítást. Hirdetéseket minden időben felvesz a Szilber-könyvkereskedés.

A Isóváros (putri) egy ház és 2 darab (Schunda) cimbalom eladó. Lakatos János.

P ercel Mór-utca 7. számú ház *sürgősen* eladó olcsón. Értekezés Percel Mór-utca 9. sz. 2-1

K étszobás urilakás a Főter közelében minden áron kiadó és azonnal el is foglalható. Érdeklődni lehet Réti-u. 15. sz. alatt. 2-1

C semegi Károly-utca 23 számú ház minden elfogadható áron eladó, ugyanott egy lakás van kiadó. Érdeklődni lehet Vincze János cipésznel. 3-2

27 hold tanya birtok eladó, 3000 P-vel átvehető. Bővebbet Pintérnél. x36

J usth Gyula-utca 54. számú ház külső fele olcsón eladó. Értekezés ugyanott. x17

G arantált fajtiszta szőlővesszők: Szőlőskertek királynéja, Mathiasz Jánosné emléke, Erzsébet királyné, Thallóczy Lajos, Bernáth János, fehér és piros csaba gyöngye jutányos áron kapható. Cim a kiadóban. x15

22 hold prima rét, jó tanyaépületekkel eladó. Pintér. x36

S ent György-utca 9. számú ház eladó, esetleg földért elcsereleendő. Értekezés ugyanott. x76

2 és egy negyed hold Nagyrét és Deák Ferenc-utca 17 számú félház eladó. Értekezés ugyanott. 3-2

F él hold szőlő tanyaépülettel jutányos áron eladó. Értekezés Munkácsi Mihály utca 4. szám. x93

70 hold rét, tanyaépületekkel eladó. Pintér Árpád-utca 11. x36

20 hold föld, homokos szántó, tanyaépületekkel eladó. Cim a kiadóban. x39

A város közelében 3—6—7—10—15—18 holdas tanya birtokok eladók. Pintér. x36

F öldröket, házakat, bérleteket a legelőnyösebb feltételek mellett, részletfizetésre is, mindenkor irodám útján vehetők. Pintér János ingatlan adás-vételi iroda Csongrád, Árpád-utca 11. szám. x36

60 holdas birtok jó tanyaépületekkel kedvező fizetési feltételek mellett eladó, 10.000 pengővel átvehető. Érdeklődni lehet Árpád-utca 11. x84

70—80 kilós hizott sertést keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Felelős szerkesztő: Bartoss Károly.
Felelős kiadó: Szilber J. Antal.

Nyomatott a laptulajdonos Szilber J. Antal könyvnyomdájában.